

ฉบับที่ 25,171 วันพุธที่ 12 กันยายน พ.ศ. 2561 หน้า 3

จากรายงานของสถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ ใ้ระบุถึงตัวเลข “มูลค่าการส่งออกสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม” ของประเทศไทยว่า... ในปี 2560 ที่ผ่านมามีมูลค่าการส่งออกสินค้าในกลุ่มนี้สูงมากถึง 6,701.24 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งก็ชี้ชัดว่า... แม้เศรษฐกิจโดยรวมทั่วไปของประเทศไทยจะทรงตัว แต่ “ตลาดสิ่งทอไทย” ยังสามารถเติบโตต่อเนื่อง...

อย่างไรก็ตาม ไทยก็ยังมีอุปสรรคบางประการ โดยเฉพาะเรื่อง “การควบคุมคุณภาพ” ให้เป็นมาตรฐานสากล เนื่องจากผู้ผลิตผ้าทอส่วนใหญ่เป็น “ศิลปินพื้นบ้าน” ที่รวมกลุ่มกันในรูปแบบวิสาหกิจชุมชน ผลิตผ้าผ่านการใช้ภูมิปัญญาดั้งเดิมเป็นหลัก ซึ่งกรณีนี้เคยมี “ข้อถกเถียง” เกี่ยวกับเรื่อง “เจดสีที่ผลิตได้” ในกลุ่มผู้ผลิตผ้าข้อมสิริธรรมชาติ เนื่องจากสีที่ได้มันค่อนข้างแตกต่างกันไปตามแต่ละท้องถิ่น จนทำให้เกิดความสับสนในเรื่องนี้ ทำให้นักวิทยาศาสตร์ไทยได้ร่วมกันคิดค้นพัฒนา นวัตกรรม เกี่ยวกับเรื่องนี้ขึ้น เพื่อจะนำมาใช้ลดกรณีปัญหาดังกล่าว...ผ่าน แอปพลิเคชัน ที่ชื่อ “คัลเลอร์ ไอดี เลเบลลิ่ง”

ที่นอกจากช่วยในเรื่องของ “การเทียบค่าสี” ยังได้รวบรวม “ประวัติผ้าไทย” ไว้ให้ศึกษา เพื่อให้ “ผู้รักผ้าไทย” นำไปใช้เป็นข้อมูล...

สำหรับแอปพลิเคชันดังกล่าวนี้ เป็นผลงานของนักวิทยาศาสตร์และผู้เชี่ยวชาญจากทาง กรมวิทยาศาสตร์บริการ (วศ.) ที่คิดค้น นวัตกรรมนี้ขึ้น โดยมี ไสรญา รอดประเสริฐ ทำหน้าที่คัดเลือกผู้ประกอบการ และคัดคุณภาพผ้าให้เป็นไปตามมาตรฐาน กับ ดร.สายจิต คาวสุโข ทำหน้าที่ตรวจวัดคุณภาพสีและการให้ค่าสี รวมถึงออกแบบพัฒนาแอปพลิเคชัน “คัลเลอร์ ไอดี เลเบลลิ่ง (Color ID Labeling)” ที่เพิ่งจะมีการจัดงานแนะนำตัวไปเมื่อเร็ว ๆ นี้ โดยสามารถดาวน์โหลดผ่านระบบปฏิบัติการแบบแอนดรอยด์ (Android) ได้แล้ว และกำลังจะเปิดให้ผู้ใช้งานระบบปฏิบัติการไอโอเอส (iOS) ดาวน์โหลดได้อีกในอนาคคเช่นกัน

เกี่ยวกับ “แนวคิด” เรื่องนี้ อุมภาพร สุขม่วง อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์บริการ ได้สะท้อนข้อมูลมาทาง “สื่อกับหน้า 1 เดลินิวส์” ว่า... แอปพลิเคชันดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งภายใต้โครงการสร้างมูลค่าเพิ่มให้ผ้าทอมือข้อมสิริธรรมชาติ ด้วยนวัตกรรม Color ID Labeling และการพัฒนาผ้าครามเป็นผ้าขึ้น ที่ดำเนินการในพื้นที่จังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ สกลนคร นครพนม มุกดาหาร ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ โดยมีเป้าหมายเพื่อนำองค์ความรู้และเทคนิคการวิเคราะห์ค่าสีทางวิทยาศาสตร์มาผสมผสานกับสื่อดิจิทัลสมัยใหม่ เพื่อแสดงค่าสีกระบวนการผลิต วิถีชีวิต และวิถีคิดที่ศิลปินใช้ในการออกแบบผืนผ้า

ผ่านทางภาพนิ่งและรูปแบบภาพเคลื่อนไหว

นอกจากนั้น ยังมีการให้ข้อมูลเรื่องนี้เพิ่มเติมอีกว่า... แอปพลิเคชันนี้ยังมีวัตถุประสงค์ที่จะช่วยให้กลุ่มเป้าหมายได้เรียนรู้เรื่องราวผ้าทอไทยผ่านทางเทคโนโลยี ที่ใช้งานได้สะดวกรวดเร็วมากขึ้น รวมไปถึงให้กลุ่มผู้ที่นำผ้าไทยไปผลิตต่อสามารถที่จะสอบถามถึงแหล่งที่มาของผ้าผืนนั้น ๆ ได้โดยไม่ต้องผ่านคนกลาง ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ Thailand 4.0 โดยความสำคัญในการกำหนดค่าสีในลักษณะสากลนี้ ทางอธิบดี วศ. ระบุว่า... เป็นการ **ตรวจวัดและวิเคราะห์ค่าสีจากผลิตภัณฑ์ที่ผู้ผลิตผ้าได้ทำการย้อมขึ้น ผ่านกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เพื่อให้ได้ผลวิเคราะห์ “ค่าสี” ออกมาเป็น “ตัวเลข”**

ส่วนสาเหตุที่ต้องวัดและวิเคราะห์ค่าสีนั้น เป็นเพราะที่ผ่าน

‘พาทอ’ยกระดับไปอีก ‘วัดสีผ่านแอป’ พมือไทย‘ไอเดีย 4.0’

มาการย้อมจากสิริธรรมชาติก็มีเจดสีที่ค่อนข้างจะแตกต่างกันไปในแต่ละกลุ่มช่างทอ โดยขึ้นอยู่กับความชำนาญ และเทคนิคเฉพาะตัวของศิลปินทอผ้า จึงนำกระบวนการวิทยาศาสตร์มาช่วยให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นสากลมากที่สุด ทั้งนี้ เพื่อให้การสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องของเจดสีที่ย้อมนั้นมีความถูกต้องแม่นยำเพิ่มมากขึ้นนั่นเอง โดย “ค่าสีที่วัดได้” จะถูกกำหนดออกมาในรูปแบบ CIELab ซึ่งประโยชน์ของการตรวจวัดค่าสีด้วยวิธีนี้ คือผู้ที่ใช้งานสามารถนำค่าที่วิเคราะห์ได้ไปแปลงเทียบกับค่าสีอื่น ๆ ได้ตามลักษณะการใช้งานนั่นเอง...

“การใช้เครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ในการวิเคราะห์ค่าสีของโครงการนี้ ถือเป็นครั้งแรกของประเทศไทย ที่ได้มีการกำหนดค่าสีของผ้าทอมือที่ย้อมจากวัตถุดิบธรรมชาติในลักษณะการให้ค่าเชิงตัวเลข แทนการบรรยายลักษณะสีเชิงพรรณนา ซึ่งมีโอกาสที่จะคลาดเคลื่อนได้” ...ทางผู้บริหารของ วศ. ระบุว่า

ฟังจาก “นักวิทยาศาสตร์” แล้ว ที่นี่ลองฟัง “เสียงศิลปินทอผ้า” ที่ช่างานนวัตกรรมนี้กันดูบ้าง โดย... ดวงจันทร์ มาดโสภากลุ่มทอผ้าบ้านเหล่าใหญ่ จ.สกลนคร ซึ่งผลิตผ้าข้อมสิริจากคราม ระบุว่า... หลังจาก วศ. ได้เข้ามาวัดและวิเคราะห์ค่าสีให้ ทำให้ลดระยะเวลาและขั้นตอนผลิตลง เพราะไม่ต้องทดลองผสมสีหลาย ๆ ครั้ง เพื่อที่จะหาสีที่ตรงกับความต้องการในการใช้งาน จึงประหยัดทั้งเวลาและค่าใช้จ่าย แถม “ช่วยให้ได้สีที่มีคุณภาพคงที่” อีกด้วย ...ศิลปินทอผ้า จ.สกลนคร ระบุ

ขณะที่ สุรโชติ ตามเจริญ กลุ่มผ้ามัดหมี่โสมโบราณข้อมสิริธรรมชาติจาก จ.สุรินทร์ กล่าวว่า... แต่เดิมนั้นจะย้อมสีผ้าด้วยภูมิปัญญาที่ทำสืบกันมา ตามความเคยชิน และจากความชำนาญที่สั่งสมมานาน ซึ่งถ้าเป็นการผลิตจำนวนมากไม่เยอะก็ไม่น่าจะมีปัญหา แต่กรณีที่ต้องผลิตเป็นจำนวนมาก ๆ ในบางครั้ง ต้องใช้เวลาอยู่นานเพื่อผสมสีให้ออกมาตรงตามที่ต้องการแต่เมื่อมีสูตรคำนวณเป็นตัวเลข และมีตารางเปรียบเทียบสีที่ชัดเจน แถมใช้งานผ่านสมาร์ทโฟนได้ จึงทำให้ทำงานได้สะดวกยิ่งขึ้น รวมถึงมีประโยชน์ในด้านการควบคุมมาตรฐานอีกด้วย ...ศิลปินทอผ้า จ.สุรินทร์ ระบุถึง “ข้อดี” ของนวัตกรรมนี้

นอกจากจะมีจุดเด่นที่ “ใช้สะดวก-เข้าใจง่าย” ยังช่วย “ยกระดับวงการผ้าไทย” ไปอีกขั้น.